

ג' בטבת, התשפ"ב
07 דצמבר 2021
סימוכין - 00877721

מסמך מדיניות איכפה פלילית **מדיניות איגודן בנושא איכפת חוק המים בתחומה המוניציפאלי**

א. פתח דבר

איגודן הינו איגוד ערים לתשתיות ואיכות הסביבה. מכון טיהור שפכי גוש דן (להלן: "שפד"), השייך לאיגודן, מטפל בשפכי מטרופולין גוש דן המונה יותר מ- 2.5 מיליון תושבים, והינו המכון הגדול והמתקדם בישראל, ואף בעולם כולו.

הגעת מזהמים לשפד, שהינו מכון ביולוגי בעיקרו, כדוגמת: מתכות כבדות, כלורידים וכו' עשויה לפגוע בצורה משמעותית ביכולת הטיהור של השפד, ובאיכות תוצרי השפד. תוצרים שהינם חשופים ומשמעותיים למשק המים ולחקלאות בישראל. הגעת המזהמים אף פוגעת במכון ופעילותו התקינה, דבר אשר גורר עלויות כבדות המושטות על הציבור, ולא על המזהם, כמו גם לפגיעה פוטנציאלית בבריאות הציבור והסביבה.

במטרה לצמצם את כמות המזהמים המגיעה אל השפד, ממפעלים ובתי עסק, החליט איגודן להפעיל את סמכויות האיכפה המוקנות לו בחוק חוק הרשויות המקומיות (איכפה סביבתית – סמכויות פקחים), תשס"ח-2008 (להלן: "חוק איכפה סביבתית"). מטרת האיכפה המרכזיות הינן:

1. מניעת זיהום מים.
2. שמירה על איכות השפכים שמגיעים לשפד.
3. שמירה על איכות הקולחים והבוצה שמוצרים בשפד.
4. מניעת פגיעה במתקני איגודן.
5. הגברת הציות של מפעלים ובתי עסק לחוקים, לתקנות, ולהוראות הרלוונטיות להזרמת שפכים לשפד.

במסמך זה תפורט מדיניות האיכפה שקבע איגודן לעצמו את מנת להשיג את מטרות האיכפה.

ב. מדיניות איכפה - כללי

מדיניות איכפה הינה כלי מרכזי באמצעותו מבטיח הגוף האוכף למקד את משאביו המוגבלים בעבירות המשמעותיות ביותר ובאופן האפקטיבי ביותר. מיקוד משאבי האיכפה לפי סדרי עדיפות קבועים מראש מאפשר הגברת אפקטיביות האיכפה באמצעות פעילות יזומה, צמצום המשאבים המופנים כלפי עבירות או פעולות שפגיעתן פחותה, והבטחת השוויון באיכפה.

מדיניות האכיפה הינה מסמך המתווה את הדרך אך אינו מסמך מחייב, ותמיד קיימת אפשרות לבחינה מחודשת, עדכון וסטייה מהמדיניות במקרים שיש לכך הצדקה. ההחלטה האם

ג. הוראות החוק הנאכפות ומדרג האכיפה

הלן יפורטו הוראות החוק והתקנות בהן תתמקד האכיפה ותפורט מדיניות האכיפה על פיה פועל איגודן. במסגרת פעילות איגודן להשגת המטרות המפורטות לעיל, יבוצעו פעולות אכיפה נגד עבירות הקבוצות בחוקים הבאים:

1. חוק המים התשי"ט-1959.
2. חוק שמירת הניקיון (בהקשר של זיהומי מים).
3. חוק מניעת מפגעים (תקנות שמן משומש).
4. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (מתכות ומזהמים אחרים), תשס"א-2000.
5. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (איסור הזרמת תמלחת למקורות מים), תשנ"ח-1998.
6. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה), תשס"ד-2003.
7. תקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), תשנ"ז-1999.

סדרי העדיפות באכיפה שמבצע האיגודן מבוססים על השיקולים הבאים: סוגי תעשיות, סוגי מזהמים, אזורים בהם קיים ריכוז של פעילות מזהמת, ישימות טכנית. סיווג זה תקף לשנת עבודה 2022.

סוגי תעשיות

סדר העדיפות הינו לפי הרשימה שלהלן בסדר יורד:

1. מפעלי ציפוי.
2. אתרי השפלת מי תהום.
3. מפעלי מזון ועיבוד מזון.

סוגי מזהמים

סדר העדיפות הינו לפי הרשימה שלהלן בסדר יורד:

1. מתכות כבדות.
2. כלורידים.
3. זרחן.
4. חנקן.
5. שמנים שומנים.
6. חומרים פעילי שטח (כדוגמת דטרגנטים).
7. עומס אורגני.

הבהרה: ערכי שפכי התעשייה, כפי שמופיעים בכללי שפכי התעשייה, יהוו סף מינימום לאכיפה. כלומר - לא תתבצע אכיפה בגין הזרמה באיכות שאינה חורגת מהערכים הקבועים בכללי שפכי תעשייה.

אזורים בהם קיים ריכוז גבוה של פעילות מזהמת או פוטנציאל זיהום

בהתאם לנתונים שבידיו, למשאבים הקיימים, ועל מנת לייעל את פעילות האכיפה, תתמקד הפעילות, בכל זמן נתון, באיזורי תעשייה שבהם ריכוז גבוה של מזהמים פוטנציאליים. זאת מבלי לגרוע מהסמכות לנקוט בצעדי אכיפה נגד מפעלים באזורים אחרים שיימצא כי הם גורמים לזיהום משמעותי.

ד. שיטת האכיפה – פיקוח, חקירה והגשת קובלנות

פעילות אכיפה שוטפת

חוק אכיפה סביבתית מעניק למפקחי הרשויות מקומיות, לרבות מפקחי איגודי הערים, סמכויות אכיפה וחקירה על פי הקבוע בחוק. מפקחי האיגודן יבצעו פעילות אכיפה שוטפת במסגרתה, בין היתר:

1. יערכו סיורים וביקורים במפעלים, בתי עסק, אתרי השפלת מי תהום ועוד, בכל השטח המוניציפלי של האיגודן.
2. ייטלו דגימות שפכים ממפעלים ובתי עסק.
3. ישלחו לגורמים המפוקחים דוחות פיקוח בהם יפורטו הפרות וחריגות, אם יימצאו כאלו.
4. ישלחו התראות בהתאם לסוג העבירות שהתגלו.
- 5.
6. ימציאו דרישה לסילוק זיהום ו/או הפסקתו לאלתר.
7. יעקבו אחר ביצוע ההנחיות שיינתנו על ידם במסגרת סמכויותיהם.
8. יבצעו חקירות לרבות גביית הודעות מחשודים ועדים.
9. יבצעו כל פעולה נוספת שבגדר סמכויותיהם הנחוצה השגת מטרת האכיפה.

-4-

חקירה ונקיטה בהליכים משפטיים

במקרים של זיהום חוזר והזרמה חוזרת של שפכים שאינם עומדים בהוראות החוק, התקנות והכללים, או ברישיונות שניתנו, או במקרה של זיהום חוזר של מערכות ציבוריות בדרך אחרת, או במקרה של פגיעה חוזרת במקורות מים, או במקרה של פגיעה חמורה מאחד הסוגים המפורטים לעיל, תיפתח חקירה פלילית שתנוהל על ידי מפקחי איגודן בהתאם לסמכויות המוקנות להם בחוק אכיפה סביבתית.

לא תיפתח חקירה פלילית בטרם ישלח לגורם המפר מכתב התראה, ויימצא שגם לאחר ההתראה ממשיכה ההפרה.

בתום החקירה ובהתאם לממצאים תתקבל על ידי היועצים המשפטיים של האיגודן החלטה אם יש מקום לנקוט בהליכים פליליים נגד מפרי החוק. אם יימצא כי יש לכך מקום תוגש נגד החשודים קובלנה פלילית מכוח הסמכות הקבוצה בחוק המים. הקובלנה תנוהל על ידי עורך דין שהינו בעל ניסיון בבתי המשפט בתחום האכיפה הסביבתית.